

แผนปฏิบัติการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570)

สำนักงานสภาพัฒนาการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์

วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.)

สารบัญ

ส่วนที่ 1 บทสรุปผู้บริหาร	3
ส่วนที่ 2 ความสอดคล้องกับแผน 3 ระดับ ตามนโยบายของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560	4
2.1 ยุทธศาสตร์ชาติ (แผนระดับที่ 1)	4
1) ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน	4
2) ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์	5
3) ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	6
4) ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ	6
2.2 แผนระดับที่ 2 (เฉพาะที่เกี่ยวข้อง)	7
1) แผนแม่บทประเด็น การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม	7
2) แผนแม่บทประเด็น เศรษฐกิจฐานราก	8
3) แผนแม่บทประเด็น การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต	8
4) แผนแม่บทประเด็น อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต	8
5) แผนแม่บทประเด็น การต่างประเทศ	9
6) แผนแม่บทประเด็น การบริหารจัดการน้ำ	9
2.2 แผนระดับที่ 3 (เฉพาะที่เกี่ยวข้อง)	10
ส่วนที่ 3 สารสำคัญแผนปฏิบัติการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) ของสำนักงานสภานโยบายการ อุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ	11
3.1 ภาพรวม	11
3.1.1 วิสัยทัศน์ของส่วนราชการ	11
3.1.2 พันธกิจของส่วนราชการ	11
3.2 แผนปฏิบัติการ	12
3.2.1 แผนปฏิบัติการ เรื่อง การยกระดับไทยพ่นกับดักรายได้ปานกลาง	13
3.2.2 แผนปฏิบัติการ เรื่อง การยกระดับเศรษฐกิจฐานรากและลดความเหลื่อมล้ำด้วย อววน	14
3.2.3 แผนปฏิบัติการ เรื่อง ลดก๊าซเรือนกระจก	15
3.2.4 แผนปฏิบัติการ เรื่อง นโยบายการอุดมศึกษาและพัฒนาฐานกำลังคนสมรรถนะสูงรองรับการ พัฒนาในอนาคต	17
3.2.5 แผนปฏิบัติการ เรื่อง ปฏิรูประบบการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	18

ส่วนที่ 1 บทสรุปผู้บริหาร

สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) มีบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาและการบูรณาการด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เพื่อให้เกิดประโยชน์ ในการผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประเทศ และสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับโลกได้ โดยใช้การวิจัยและนวัตกรรมในการขับเคลื่อนประเทศ พัฒนาเศรษฐกิจ ชุมชน และสังคม รวมทั้งสนับสนุนการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่สำเร็จแล้วไปสู่การผลิตที่ได้มาตรฐานเพื่อใช้ประโยชน์ในภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ

แผนปฏิบัติการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) ของสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) จะมุ่งให้เกิดการใช้ประโยชน์จากการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อววน.) มาเสริมและเร่งให้ไทยเปลี่ยนผ่านไปสู่ประเทศพัฒนาแล้วได้สำเร็จ โดย ในระยะ 5 ปีของผู้อำนวยการ สอวช. โดยมีเป้าหมายเพื่อตอบสนองเป้าหมายด้าน อววน. ของประเทศ สำหรับพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ผ่านการดำเนินงาน 5 แผนงานหลัก คือ (1) ยกระดับไทยพ้นจากกับดักรายได้ปานกลาง (2) Social Mobility: ยกระดับเศรษฐกิจฐานรากและลดความเหลื่อมล้ำด้วย อววน. 1 ล้านคน (3) ลดก๊าซเรือนกระจก 10 ล้านตันคาร์บอนได-ออกไซด์เทียบเท่า (4) สัดส่วนแรงงานทักษะสูง เพิ่มขึ้นเป็น 25% (5) ปฏิรูประบบการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยมุ่งการบูรณาการความร่วมมือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการอุดมศึกษา

เพื่อตอบสนองเป้าหมายใหญ่ของประเทศที่ สอวช. จะร่วมขับเคลื่อนให้บรรลุภายในปี 2570 ได้มุ่งเน้นการทำงานสำคัญ 8 เรื่อง คือ 1) Ecosystem Supporting IDEs 2) New Growth Engine 3) บันไดเลื่อนสถานะกลุ่มฐานราก : การศึกษา ตำแหน่งงาน และอาชีพ 4) เมืองต้นแบบ : แม่เมาะ & สระบุรี 5) Green Campus 6) Future Skill Platform (Demand-Driven & Massive Access) 7) NQI System Alignment 8) การจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษา เฉพาะทาง – มหาศาลาลัย

การกำหนดทิศทางการขับเคลื่อน สอวช. จัดทำขึ้นโดยสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 และแผนและนโยบายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น นโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2563 – 2570 แผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2563 – 2565 แผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ พ.ศ. 2564 – 2570 และ (ร่าง) กรอบนโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2566 – 2567

ส่วนที่ 2 ความสอดคล้องกับแผน 3 ระดับ ตามนโยบายของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560

2.1 ยุทธศาสตร์ชาติ (แผนระดับที่ 1)

1) ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

นวัตกรรมและผู้ประกอบการนวัตกรรมเป็นหัวใจสำคัญของการขับเคลื่อนเศรษฐกิจสมัยใหม่ในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกให้การยอมรับ จากการศึกษาเทียบเคียงกับต่างประเทศพบว่า ประเทศที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันด้านนวัตกรรมสูงเป็นประเทศที่มีความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจอย่างก้าวกระโดด และประเทศเหล่านั้นมีระบบนิเวศนวัตกรรมที่เหมาะสมและที่มีประสิทธิภาพในทุก ๆ มิติ เช่น ด้านการวิจัยและพัฒนา ด้านการเงิน สิทธิประโยชน์ทางภาษี ด้านบุคลากร กฎหมายและระเบียบที่เอื้อและอำนวยความสะดวก และโครงสร้างพื้นฐาน เป็นต้น สำหรับประเทศไทยได้ตั้งเป้าหมายในการเปลี่ยนผ่านประเทศไปสู่ประเทศรายได้สูง หลุดพ้นจากประเทศกับดักรายได้ปานกลาง โดยมุ่งหวังให้ผู้ประกอบการนวัตกรรมเป็นกลไกขับเคลื่อนชุดใหม่ (New Growth Enging) โดย สอวช. มีแผนการดำเนินงานที่จะส่งเสริมการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ดังนี้

เป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ	ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ	ประเด็นย่อยภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ
1. ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน	อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต	อุตสาหกรรมชีวภาพ	การเตรียมความพร้อมด้าน อววน. ให้เกิดเศรษฐกิจจุลินทรีย์ ที่มีโอกาสสร้างกิจกรรมทางเศรษฐกิจรูปแบบใหม่จากความหลากหลายของจุลินทรีย์ที่เป็นจุดแข็งของประเทศ
2. ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น	โครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงไทย เชื่อมโลก	สร้างและพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ	การส่งเสริมการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจนวัตกรรม ภูมิภาค (Innovation Economic Corridor) เพื่อดึงดูดการลงทุนที่ใช้นวัตกรรม โดยคำนึงถึงคลังสตอเรจผู้ประกอบการที่มีศักยภาพในพื้นที่ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจและสร้างขีดความเจริญระดับพื้นที่
		พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสมัยใหม่	การสนับสนุนให้เกิดระบบนิเวศด้านการวิจัยและนวัตกรรมที่ทัดเทียมประเทศพัฒนาแล้ว การเตรียมความพร้อมด้านเทคโนโลยีขั้นสูงในอนาคต การปลดล็อกกฎระเบียบให้เอื้อต่อการทำวิจัยและนวัตกรรม การพัฒนาฐานข้อมูล

เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ชาติ	ประเด็น ยุทธศาสตร์ชาติ	ประเด็นย่อย ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	การบรรลุเป้าหมาย ตามยุทธศาสตร์ชาติ
			เทคโนโลยีที่จะเป็นประโยชน์ในการ สร้างสรรค์งานวิจัยที่มีคุณภาพ รวมทั้ง การพัฒนาและสนับสนุนกำลังคนด้าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีรองรับภาค การผลิตและบริการ
	พัฒนาเศรษฐกิจบน พื้นฐานผู้ประกอบการ ยุคใหม่	สร้างผู้ประกอบการ อัจฉริยะ	เร่งการเติบโตและบ่มเพาะธุรกิจ นวัตกรรม โดยการพัฒนาสภาพแวดล้อม ให้เอื้อต่อการดำเนินวิสาหกิจนวัตกรรม ผ่านมาตรการและกลไกการส่งเสริมที่ เหมาะสม

2) ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์

ความท้าทายจากสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลกในมิติต่าง ๆ ส่งผลกระทบต่อโดยตรงต่อภาค ธุรกิจและภาคอุดมศึกษา อาทิ การพลิกผันจากเทคโนโลยีดิจิทัล รูปแบบวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไปเป็นแบบหลายช่วง และสังคมผู้สูงอายุ สถานการณ์ปัญหาช่องว่างระหว่างคนต่างรุ่น และปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ซึ่ง เหล่านี้อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพของแรงงานในอนาคต ดังนั้น เพื่อให้ระบบอุดมศึกษาไทยสามารถก้าวเข้าสู่เวที โลกได้อย่างเต็มศักยภาพ และเพื่อพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาไทยให้เป็นหนึ่งในปัจจัยหลักในการพัฒนาไปสู่ ประเทศพัฒนาแล้ว ท่ามกลางโจทย์ความท้าทายต่าง ๆ จึงมีความจำเป็นต้องปรับกระบวนทัศน์ (Paradigm shift) ของระบบอุดมศึกษาให้ผลิตและพัฒนากำลังคนตามความต้องการของประเทศ โดย สอวช. มีแผนการ ดำเนินงานที่จะส่งเสริมการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์ ดังนี้

เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ชาติ	ประเด็น ยุทธศาสตร์ชาติ	ประเด็นย่อย ภายใต้ยุทธศาสตร์ ชาติ	การบรรลุเป้าหมาย ตามยุทธศาสตร์ชาติ
สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุน ต่อการพัฒนาคนตลอด ช่วงชีวิต	การพัฒนาศักยภาพ คนตลอดช่วงชีวิต	ช่วงวัยแรงงาน	การระดมสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับอุตสาหกรรม แห่งอนาคต และพัฒนาแพลตฟอร์มบริหารจัดการการผลิตและพัฒนากำลังคนสมรรถนะ สูงเพื่อส่งเสริมการลงทุนของภาคผลิตและ บริการ
	ปฏิรูปกระบวนการ เรียนรู้ที่ตอบสนอง ต่อการเปลี่ยนแปลง ในศตวรรษที่ 21	การปรับเปลี่ยนระบบ การเรียนรู้ให้เอื้อต่อการ พัฒนาทักษะสำหรับ ศตวรรษที่ 21	การปรับทิศทางการผลิตและพัฒนากำลังคน ของสถาบันอุดมให้สอดคล้องตามตามความ ต้องการของประเทศ อาทิ การจัดทำกลไก และแนวทางเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษา สามารถจัดการศึกษาที่ แตกต่างจาก

เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ชาติ	ประเด็น ยุทธศาสตร์ชาติ	ประเด็นย่อย ภายใต้ยุทธศาสตร์ ชาติ	การบรรลุเป้าหมาย ตามยุทธศาสตร์ชาติ
			มาตรฐานการอุดมศึกษาในปัจจุบัน (Higher Education Sandbox)

3) ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

เทคโนโลยีและนวัตกรรมเป็นกุญแจสำคัญที่จะช่วยให้การเติบโตทางเศรษฐกิจสามารถดำเนินไปควบคู่กับการรักษาสิ่งแวดล้อมได้ ในปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีระบบนิเวศที่เอื้อหนุนที่สมบูรณ์และเพียงพอให้ภาคธุรกิจประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัยเพื่อรับมือกับปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งกลไกการถ่ายทอดเทคโนโลยีจะเป็นกลไกที่ทำให้เกิดการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมในประเทศไทยอย่างก้าวกระโดด โดย สอวช. มีแผนการดำเนินงานที่จะส่งเสริมการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ดังนี้

เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ชาติ	ประเด็น ยุทธศาสตร์ชาติ	ประเด็นย่อย ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	การบรรลุเป้าหมาย ตามยุทธศาสตร์ชาติ
ใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโต บนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้สมดุลภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ	สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ	มุ่งเป้าสู่การลงทุนที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ ในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐและภาคเอกชน	สร้างกลไกและระบบนิเวศที่เอื้อหนุนต่อภาคธุรกิจที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ด้านการรองรับบริบทสภาพภูมิอากาศ เปลี่ยนแปลงในทุกภาคส่วน และตลอดห่วงโซ่อุปทาน นำไปสู่การเป็นผู้ประกอบการที่บรรลุ Carbon Neutrality, Net Zero และ Climate Adaptation ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

4) ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

สอวช. มีแผนการดำเนินงานที่จะส่งเสริมการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ดังนี้

เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ชาติ	ประเด็น ยุทธศาสตร์ชาติ	ประเด็นย่อย ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	การบรรลุเป้าหมาย ตามยุทธศาสตร์ชาติ
ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ และผลประโยชน์ส่วนรวม ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส	กฎหมายมีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ และมีเท่าที่จำเป็น	ภาครัฐจัดให้มีกฎหมายที่สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลง	การกำหนดนโยบายส่งเสริม ปรับปรุงกฎหมาย กฎ และระเบียบที่เป็นข้อจำกัด ช่วยลดปัญหาอุปสรรค กำหนดมาตรการ แรงจูงใจ และสิทธิประโยชน์ เพื่อส่งเสริมให้ระบบนิเวศนวัตกรรมมีความสมบูรณ์ นำไปสู่การสร้างงานวิจัย

เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ชาติ	ประเด็น ยุทธศาสตร์ชาติ	ประเด็นย่อย ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	การบรรลุเป้าหมาย ตามยุทธศาสตร์ชาติ
			และนวัตกรรมอันเป็นเครื่องมือขับเคลื่อนและพัฒนาภาคการผลิตและบริการ ชุมชนและสังคม

2.2 แผนระดับที่ 2 (เฉพาะที่เกี่ยวข้อง)

2.2.1 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

1) แผนแม่บทประเด็น การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

เป้าหมายระดับประเด็น ของแผนแม่บทฯ	การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ
<p>(1) มูลค่าการลงทุนวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น</p> <p>(2) ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี และด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ของประเทศเพิ่มสูงขึ้น</p>	<p>(1) ขับเคลื่อนการปฏิรูประบบการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และสามารถอำนวยความสะดวกในการพัฒนาวิจัยและนวัตกรรม ทั้งเชิงโครงสร้างระบบหน่วยงาน การพัฒนาและปรับปรุงกฎหมาย กฎ และระเบียบ ให้หน่วยงานในระบบสามารถดำเนินการวิจัยและนวัตกรรมได้อย่างคล่องตัวมากขึ้น และเกิดระบบนิเวศนวัตกรรมที่พร้อมรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจฐานนวัตกรรม</p> <p>(2) ส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมที่ตอบโจทย์ความต้องการของประเทศ เน้นการพัฒนาระบบนิเวศของการประกอบการที่เอื้อต่อการเกิดของวิสาหกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม และปกป้องบทบาทของประเทศไทย ในอุตสาหกรรมสำคัญแห่งอนาคต ผ่านการเตรียมตัวทางวิชาการ รวมทั้งปัจจัยขับเคลื่อนและปัจจัยสนับสนุน อาทิ กลุ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ (Creative Industry) เศรษฐกิจจุลินทรีย์</p> <p>(3) ศูนย์ข้อมูลด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อววน.) ซึ่งมีภารกิจในการรวบรวม ประมวลผล วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูล เพื่อใช้ประโยชน์ประกอบการพิจารณาโยบาย ทิศทาง ติดตาม และประเมินผล การดำเนินงานและสะท้อนความก้าวหน้าของการพัฒนา ด้าน อววน. ในระดับประเทศบนพื้นฐานของหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-based) รวมทั้งมีการทำฐานข้อมูลเทคโนโลยี จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานในการพัฒนางานวิจัยให้ตอบโจทย์กับความต้องการของภาครัฐกิจและประเทศ</p>

2) แผนแม่บทประเด็น เศรษฐกิจฐานราก

เป้าหมายระดับประเด็น ของแผนแม่บทฯ	การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ
(1) รายได้ของประชากรกลุ่มรายได้น้อยเพิ่มขึ้น อย่างกระจายและอย่างต่อเนื่อง	(1) ส่งเสริมขยับสถานะทางสังคมของประชากรกลุ่มฐานราก ให้มี คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นด้วยการเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาที่เหมาะสม อย่างมีคุณภาพ (2) จัดความยากจน และเพิ่มรายได้ให้กับเศรษฐกิจฐานราก ใช้องค์ ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อปลดปล่อยศักยภาพความเป็น ผู้ประกอบการนวัตกรรมของคนในพื้นที่ ควบคู่การพัฒนาโครงสร้าง พื้นฐานและอุตสาหกรรมให้เกิดเป็นขีดความเจริญใหม่ของประเทศ

3) แผนแม่บทประเด็น การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

เป้าหมายระดับประเด็น ของแผนแม่บทฯ	การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ
(1) คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ได้รับ การพัฒนาอย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกาย สติ ปัญญาและคุณธรรมจริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้ และทักษะในศตวรรษที่ 21 รักการเรียนรู้อย่าง ต่อเนื่องตลอดชีวิต	(1) แพลตฟอร์มบริหารจัดการการผลิตและพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูงที่ เชื่อมโยงการทำงานระหว่างภาคเอกชน หน่วยงานภาครัฐ เครือข่าย สถาบันอุดมศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ รองรับการลงทุนของภาคผลิตและบริการ เพื่อนำไปสู่การผลิตและพัฒนา บุคลากรที่สอดคล้องกับทิศทางการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศใน ระยะสั้นและระยะยาว

4) แผนแม่บทประเด็น อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

เป้าหมายระดับประเด็น ของแผนแม่บทฯ	การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ
(1) การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมใน ประเทศในสาขาอุตสาหกรรมและบริการ	(1) ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาเทคโนโลยีนวัตกรรมจุลินทรีย์ผ่าน กระบวนการสร้างเครือข่ายนวัตกรรม (Innovation consortium) และ การปรับปรุง/พัฒนากฎหมาย กฎระเบียบที่เอื้ออำนวยต่ออุตสาหกรรม ชีวภาพ เพื่อสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมแก่ผู้ประกอบการ

5) แผนแม่บทประเด็น การต่างประเทศ

เป้าหมายระดับประเด็น ของแผนแม่บทฯ	การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ
(1) การต่างประเทศไทยมีเอกภาพ ทำให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน มีมาตรฐานสากล และมีเกียรติภูมิในประชาคมโลก	(1) การศึกษาโอกาสและความท้าทายของไทยในอนุภูมิภาค ภูมิภาค และภูมิรัฐศาสตร์ใหม่ ในบริบทที่ อววน. จะมีส่วนช่วยในการสนับสนุนและทำให้มีข้อมูลเชิงลึกที่ทันสมัยและครอบคลุม เพื่อใช้ในการจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย/แผน/กลไกความร่วมมือด้าน อววน. ในบริบทความร่วมมือในภูมิภาค รวมถึงพัฒนาไปสู่การยกระดับความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ของประเทศ และการเพิ่มมูลค่าการลงทุนวิจัยและพัฒนานวัตกรรมของประเทศต่อไป

6) แผนแม่บทประเด็น การบริหารจัดการน้ำ

เป้าหมายระดับประเด็น ของแผนแม่บทฯ	การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ
(1) ความมั่นคงด้านน้ำของประเทศเพิ่มขึ้น	(1) พัฒนานวัตกรรมในกระบวนการจัดการน้ำทุกข้อต่อของห่วงโซ่อุปทานการจัดการน้ำ และการดำเนินการอย่างเป็นระบบ อาทิ นวัตกรรมการสร้างการมีส่วนร่วมระดับชุมชน และข้ามระดับไปยังลุ่มน้ำและระดับชาติ เป็นต้น เพื่อให้เกิดการยืดหยุ่นในการบริหารจัดการและเชื่อมต่อกับประเด็นต่าง ๆ ร่วมด้วย (Nexus) อาทิ พลังงาน อาหาร อุตสาหกรรม เพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการน้ำอย่างมีธรรมาภิบาล

2.2.2 แผนการปฏิรูปประเทศ

1) แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

กิจกรรม	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
การบริหารจัดการศักยภาพบุคลากรของประเทศ	ทรัพยากรมนุษย์ของประเทศมีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตยุคใหม่ โดยเฉพาะทักษะภาษาอังกฤษ ทักษะดิจิทัล และ Coding/การฝึกคิดเป็นขั้นตอน (Computational Thinking) ที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัย	มีการจัดทำฐานข้อมูลกำลังคนที่มีศักยภาพสูงของประเทศ อย่างน้อย 108 สาขาอาชีพ/ความเชี่ยวชาญ

2.2 แผนระดับที่ 3 (เฉพาะที่เกี่ยวข้อง)

- นโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2563 – 2570
- แผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2563 – 2565
- แผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ พ.ศ. 2564 – 2570
- กรอบนโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อววน.) พ.ศ. 2566–2570

ส่วนที่ 3 สารสำคัญแผนปฏิบัติการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) ของสำนักงาน สภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

3.1 ภาพรวม

3.1.1 วิสัยทัศน์ของส่วนราชการ

อววน. นำพาประเทศไทยไปสู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้ว และมีระบบนวัตกรรมที่เข้มแข็ง เป็นรากฐานการพัฒนาเพื่ออนาคต เศรษฐกิจเติบโตอย่างสมดุลและยั่งยืน กระจายโอกาสอย่างทั่วถึง คนไทยมีความอยู่ดีมีสุข เข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีคุณภาพ

3.1.2 พันธกิจของส่วนราชการ

- 1) รับผิดชอบงานวิชาการและงานธุรการรวมถึงสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้การปฏิบัติหน้าที่ของสภานโยบาย คณะกรรมการ คณะกรรมการพิเศษเฉพาะเรื่อง และคณะอนุกรรมการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) เสนอความเห็นต่อสภานโยบายเกี่ยวกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนด้านการอุดมศึกษาและแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท และแผนอื่น รวมทั้งนโยบายของรัฐบาล
- 3) เสนอความเห็นต่อสภานโยบายเกี่ยวกับกรอบวงเงินงบประมาณประจำปีด้านการอุดมศึกษาและด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ รวมทั้งระบบการจัดสรรและบริหารงบประมาณแบบบูรณาการที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ให้สอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผน
- 4) เสนอความเห็นต่อสภานโยบายเกี่ยวกับการเร่งรัดและติดตามให้มีการเสนอหรือการปรับปรุงกฎหมายกฎระเบียบ หรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
- 5) สนับสนุนการดำเนินการ การติดตามและประเมินผลของคณะกรรมการพิเศษเฉพาะเรื่อง
- 6) ประสานงานให้มีการจัดทำ บูรณาการ และเชื่อมโยงฐานข้อมูลการอุดมศึกษา ฐานข้อมูลมาตรฐานการอุดมศึกษา และฐานข้อมูลด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม รวมทั้งสามารถเข้าถึงฐานข้อมูลดังกล่าวเพื่อใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล ประกอบการพิจารณากำหนดนโยบาย ทิศทาง และการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาการอุดมศึกษา และการวิจัยและนวัตกรรม ตลอดจนเปิดเผยข้อมูลและผลการวิเคราะห์ สังเคราะห์ต่อสาธารณชน
- 7) ประสานงานและให้ความร่วมมือกับส่วนราชการ หน่วยงานอื่นของรัฐ หน่วยงานภาคเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

3.2 แผนปฏิบัติการ

สอวช. มีเป้าหมายชัดเจนในการร่วมขับเคลื่อนเพื่อนำพาประเทศไทยไปสู่ประเทศพัฒนาแล้ว โดยใช้ อววน. เข้าไปหนุนเสริมและเร่งให้ไทยเปลี่ยนผ่านไปสู่ประเทศพัฒนาแล้วได้สำเร็จ โดยได้มีแผนการดำเนินงานสำคัญ (Flagship) ในระยะ 5 ปี ที่ สอวช. จะร่วมขับเคลื่อน ใน 5 มิติสำคัญ คือ ยกระดับประเทศไทยหลุดจากกับดักรายได้ปานกลาง ยกระดับเศรษฐกิจฐานรากและลดความเหลื่อมล้ำ ด้วย อววน. ลดก๊าซเรือนกระจก มีสัดส่วนแรงงานทักษะสูงเพิ่มขึ้น และการปฏิรูประบบการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

แผนการดำเนินงานสำคัญ (Flagship) ในระยะ 5 ปี	
เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย
ผลักดันให้ประเทศไทยพ้นจากกับดักรายได้ปานกลางสู่รายได้สูงด้วยระบบนิเวศสนับสนุนผู้ประกอบการฐานนวัตกรรม และ...	เพิ่มจำนวนบริษัทที่มีนวัตกรรมที่มีรายได้มากกว่า 1,000 ล้านบาท ให้มี 1,000 ราย
Social Mobility: ยกระดับเศรษฐกิจฐานรากและลดความเหลื่อมล้ำด้วย อววน.	มีแพลตฟอร์ม/กลไกในการสนับสนุนการขยับสถานะทางสังคมของคนหรือครัวเรือน 1,000,000 คน
ลดก๊าซเรือนกระจก	10 ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า
มีฐานกำลังคนสมรรถนะสูงเพียงพอรองรับการพัฒนาในอนาคต	สัดส่วนแรงงานทักษะสูง เพิ่มขึ้นเป็น 25% ในปี 2570 (ปี 2562 สัดส่วน 13.8%)
ปฏิรูประบบการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	การปฏิรูประบบการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และสามารถอำนวยความสะดวกในการพัฒนาวิจัยและนวัตกรรม

เพื่อตอบสนองเป้าประสงค์ด้าน อววน. ของประเทศ ทั้ง 5 มิติข้างต้น สอวช. จะมุ่งเน้นการทำงานสำคัญ 8 เรื่อง คือ 1) Ecosystem Supporting IDEs 2) New Growth Engine 3) บันไดเลื่อนสถานะกลุ่มฐานราก : การศึกษา ตำแหน่งงาน และอาชีพ 4) เมืองต้นแบบ : แม่เมาะ & สระบุรี 5) Green Campus 6) Future Skill Platform (Demand-driven Massive-Access) 7) NQI System Alignment 8) การจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษา เฉพาะทาง – มหาศิลปาลัย

3.2.1 แผนปฏิบัติการ เรื่อง การยกระดับไทยพ้นกับดักรายได้ปานกลาง

1) เป้าหมาย และตัวชี้วัด

เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย
การผลักดันให้ประเทศไทยพ้นจากกับดักรายได้ปานกลางสู่รายได้สูงด้วยการสร้างระบบนิเวศสนับสนุนผู้ประกอบการฐานนวัตกรรม และ new growth engine	เพิ่มจำนวนบริษัทที่มีนวัตกรรมที่มีรายได้มากกว่า 1,000 ล้านบาท ให้มี 1,000 ราย

ประเทศไทยถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มประเทศรายได้ปานกลางระดับสูง (Upper-middle-income Country) มานานกว่า 10 ปี การหลุดจากกับดักรายได้ปานกลางเข้าสู่การเป็นประเทศรายได้สูงขึ้นอยู่กับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจให้เติบโตอย่างมียุทธศาสตร์ มีจุดมุ่งเน้นที่เหมาะสมกับบริบทและความเข้มแข็งของประเทศ ในขณะเดียวกันต้องคำนึงถึงการสร้างฐานรายได้เฉลี่ยของประชากรให้เพิ่มขึ้นอย่างทั่วถึงและยั่งยืน พร้อมกับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของประชากรในทุก ๆ กลุ่ม สำหรับบริบทของประเทศไทย การพัฒนาเศรษฐกิจแบบคู่ขนานของสองแนวทาง คือ การส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์และเศรษฐกิจนวัตกรรมเทคโนโลยี

2) แนวทางการดำเนินงาน

2.1) การสร้างระบบนิเวศและปัจจัยเอื้อเพื่อสนับสนุนการพัฒนาวิสาหกิจฐานนวัตกรรม (Innovation-Driven Enterprises: IDEs) สอวช. จะเน้นการพัฒนามาตรการและกลไกการส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจนวัตกรรมสู่การเติบโตแบบก้าวกระโดดหรือสเกลอัพ (Scaleup) ผ่านกลไกสำคัญต่าง ๆ ดังนี้

- การส่งเสริมการร่วมลงทุนของสถาบันอุดมศึกษา/สถาบันวิจัยกับภาคเอกชน ผ่านกลไก Holding Company ด้วยการประกาศและบังคับใช้ระเบียบสภานโยบายฯ ว่าด้วยการร่วมลงทุนฯ สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการจัดตั้งและดำเนินงานนิติบุคคลเพื่อร่วมลงทุน ปลดล็อกหน่วยงานภาครัฐ และองค์การมหาชนให้สามารถร่วมลงทุนในธุรกิจนวัตกรรมได้ จัดงานสัมมนาเผยแพร่ความรู้ ให้คำปรึกษาและแลกเปลี่ยนแนวทางการดำเนินงานโดย Holding Company และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พัฒนามาตรการและกลไกดึงดูดการระดมทุนของ Holding Company จากภาคเอกชน เช่น มาตรการทางภาษี

- ส่งเสริมผู้ประกอบการนวัตกรรมให้สามารถขยายการผลิตและส่งสินค้าสู่ตลาดทั้งในและต่างประเทศ ใช้ความเชี่ยวชาญเดิมของอุทยานวิทยาศาสตร์ พัฒนาเพิ่มเติมเป็น “E-Commercial and Innovation Park” โดยเพิ่มกลไกด้านการผลิตและตลาด เชื่อมโยงกับผู้ผลิตและผู้กระจายสินค้าในพื้นที่ สร้าง Sales Talent และให้ข้อมูล Predictive Data เพื่อสนับสนุนผู้ประกอบการให้สามารถขยายของได้ทั้งตลาดในประเทศ และต่างประเทศ

- มาตรการและกลไกการส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจนวัตกรรมสู่การเติบโตแบบก้าวกระโดด (Mentorship และกลไกดึงดูด VC) พัฒนา Mentorship Network เพื่อสนับสนุนสตาร์ทอัพที่มีศักยภาพให้สามารถเติบโตในระดับโลกเป็นสเกลอัพได้ และพัฒนามาตรการและกลไกเพื่อดึงดูดให้เกิดการลงทุนโดยภาคเอกชนในสตาร์ทอัพที่มีศักยภาพ

2.2) การเตรียมความพร้อมรองรับอุตสาหกรรมแห่งอนาคตที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม ศึกษาและคาดการณ์แนวโน้มอุตสาหกรรมแห่งอนาคต และศักยภาพด้าน อววน. ของไทยที่พร้อมจะใช้เป็นเครื่องยนต์ตัวใหม่เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ โดย สอวช. เน้นการออกแบบเชิงระบบเพื่อสร้างห่วงโซ่มูลค่าของอุตสาหกรรมใหม่และใช้ อววน. ไปเพิ่มขีดความสามารถของผู้ประกอบการไทยในห่วงโซ่มูลค่า โดยสาขาที่จะมุ่งเน้น ประกอบด้วย

- การส่งเสริมอุตสาหกรรม Future Food ของไทย ด้วยการสร้าง Consortium & Network ปลอดภัย กฎหมาย กฎระเบียบ การขึ้นทะเบียนอาหารใหม่ (Novel food) และเพิ่มสิทธิประโยชน์แก่ผู้ลงทุนกลุ่มอาหารแห่งอนาคต รวมถึงต่อยอด Future food lab ไปสู่ห้องปฏิบัติการทดสอบ (Health & Functional Claim) มาตรฐานสากล

- สร้างมูลค่าจากเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้ไทยมีฐานการผลิต/บริการ Creative Content ที่สำคัญของภูมิภาคอาเซียน และยกระดับศักยภาพของผู้ประกอบการและบุคลากรด้าน Creative Content รวมทั้งสนับสนุนให้ใช้ Creative Content พัฒนาประเทศไปสู่สังคมสร้างสรรค์และยั่งยืน

- EV Conversion เร่งเป็นประเทศที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์

3) แผนงาน/โครงการ สำคัญ

- 3.1) โครงการพัฒนามาตรการและกลไก Scaleup
- 3.2) E-Commercial and Innovation Park (ECIP)
- 3.3) การพัฒนากฎหมาย /ระเบียบ/ประกาศ
- 3.4) โครงการการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการฯ (กองทุนแม่โขง-ล้านช้าง)
- 3.5) โครงการ IDE
- 3.6) Technology & Innovation Scanning for Creative Content & Media Industry

3.2.2 แผนปฏิบัติการ เรื่อง การยกระดับเศรษฐกิจฐานรากและลดความเหลื่อมล้ำด้วย อววน.

1) เป้าหมาย และตัวชี้วัด

เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย
การขยายสถานะทางสังคมของคนในกลุ่มฐานรากด้วยการศึกษาและโอกาส	มีแพลตฟอร์ม/กลไกในการสนับสนุนการขยายสถานะทางสังคมของคนหรือครัวเรือน 1,000,000 คน
ด้านการประกอบการ	

ประเทศที่พัฒนาแล้ว สภาพแวดล้อมทางด้านสังคมและเศรษฐกิจจะเปิดโอกาสให้คนจากทุกพื้นฐานสามารถเลื่อนฐานะทางสังคมขึ้นได้อย่างไม่มีอุปสรรค สำหรับสังคมไทยที่ผ่านมาก็มีตัวอย่างมากมายที่คนกลุ่มฐานรากสามารถยกระดับสถานะทางสังคมได้อย่างดี อววน. มีส่วนสำคัญช่วยเลื่อนสถานะทางสังคมของคนได้โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญสูงมาก ดังนั้น เพื่อยกระดับสถานะทางสังคมของคนในกลุ่มฐานรากรัฐต้องเสริมพลังฐานราก โดยพัฒนาระบบนิเวศแห่งการเรียนรู้และ โดยเร่งสร้างความเข้มแข็งจากภายใน ควบคู่กับมาตรการการสนับสนุนช่องทางในการเข้าถึงโอกาสของหน่วยงานภาครัฐที่ได้ดำเนินการ ณ ปัจจุบัน ควบคู่กัน โดย อววน. มีบทบาทสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มฐานราก ดังนี้

2) แนวทางการพัฒนา

2.1) ส่งเสริมการศึกษาสู่เส้นทางอาชีพในเยาวชนกลุ่มฐานราก โดยสนับสนุนทุนการศึกษา “เด็กข้างเผือก” จากกลุ่มฐานราก + ระบบ mentor สู่ premium career จัดให้มี “โรงเรียนในโรงงาน” เรียนฟรี มีรายได้ เพิ่มโอกาสเข้าถึงอุดมศึกษา มีบัตรสวัสดิการการศึกษา สนับสนุนค่าใช้จ่ายและทุนสนับสนุน NGOs /มาตรการภาษีสำหรับบริษัทขยายผลการยกระดับสถานะทางสังคม

2.2) ยกระดับศักยภาพแรงงานเชื่อมโยงการจ้างงานในวัยทำงาน โดยการ Reskill/ Upskill Account ส่งเสริม Premium Workers และกระตุ้นการจ้างงาน อุดหนุนค่าจ้าง/อบรม ร่วมภาคเอกชน

2.3) ส่งเสริมการสร้างผู้ประกอบการชุมชนในผู้ประกอบการท้องถิ่น โดยการ สนับสนุนมหาวิทยาลัยพัฒนาวิสาหกิจชุมชนฐานราก เพิ่มทักษะและพัฒนาสินค้า เชื่อมโยงเครือข่าย เช่น OTOP Trader พลังงานชุมชน ส่งเสริมตลาดเฉพาะทางสำหรับสินค้าท้องถิ่น จัดตั้ง Open-house ศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการชุมชน และใช้กลไกเครือข่ายสนับสนุนผู้ประกอบการ

3) แผนงาน/โครงการ สำคัญ

- 3.1) โครงการลดความเหลื่อมล้ำด้วยการวิจัยและนวัตกรรม
- 3.2) Local Entrepreneur
- 3.3) Policy Action Lab
- 3.4) การขจัดความยากจนตามแนวคิดเศรษฐกิจ BCG
- 3.5) ต้นแบบแนวทางลดความเหลื่อมล้ำด้วยนวัตกรรมภาครัฐ

3.2.3 แผนปฏิบัติการ เรื่อง ลดก๊าซเรือนกระจก

1) เป้าหมาย และตัวชี้วัด

เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย
ลดก๊าซเรือนกระจก	ลดก๊าซเรือนกระจก 10 ล้านตันคาร์บอนได-ออกไซด์เทียบเท่า

ด้วยปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่ภาคส่วนต่าง ๆ ของประเทศไทยต้องปรับตัวและเผชิญ เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero) โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมที่อาจได้รับผลกระทบจากมาตรการของต่างประเทศ และเป็นอุตสาหกรรมที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกสูง เช่น อะลูมิเนียม เหล็ก ปูนซีเมนต์ และชิ้นส่วนยานยนต์ เป็นต้น องค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญที่ทำให้ผู้ประกอบการและผู้บริโภคทั้งองคาพยพสามารถปรับตัวได้ โดยมีแนวทางการขับเคลื่อน ดังนี้

2) แนวทางการพัฒนา

2.1) นำ อววน. เพื่อหนุนเป้าหมาย Carbon Neutrality และ GHG Net Zero Emissions ของประเทศไทย โดยส่งเสริมให้เกิด (1) กลไกความร่วมมือ โดยพัฒนาเครือข่ายมหาวิทยาลัยในบทบาทผู้ให้บริการ (Service Provider) สนับสนุนการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของภาคส่วนต่าง ๆ ตลอดจนพัฒนาเครือข่ายนวัตกรรมลดก๊าซเรือนกระจก (2) กลไกการถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยี โดยจัดทำแพลตฟอร์มการถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมเชื่อมต่อระหว่างหน่วยงานภายในประเทศและระดับนานาชาติ ตลอดจนต่อยอดเทคโนโลยีที่ได้รับการถ่ายทอดและสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเพื่อส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีขึ้นเองภายในประเทศ นอกจากนี้ยังจัดทำแผนที่นำทาง (Road Map) เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อลดก๊าซเรือนกระจกและสนับสนุนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเพื่อหนุนเสริมภาคส่วนต่าง ๆ และ (3) กลไกสนับสนุนด้านการเงินผ่านการพัฒนากลไกการร่วมลงทุนด้านวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมกับแหล่งทุนภายในและภายนอกประเทศ รวมถึงแหล่งทุนจากภาคเอกชน และสนับสนุน โครงการขนาดใหญ่ที่เป็นการยกระดับ (Scale-up) และการทดลอง (demonstration) ผ่านเครือข่ายนวัตกรรมลดก๊าซเรือนกระจก ตัวอย่างการขับเคลื่อน ได้แก่

- **สร้างเมืองต้นแบบสระบุรี/แม่เมาะ/ระยอง** ให้เป็นจังหวัดต้นแบบที่มีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ สร้างระบบเมืองนำอยู่เชิงนิเวศน์ เพื่อลดปัญหาหมอกควันไฟป่า และสนับสนุนการทำงานของวิสาหกิจชุมชน โดยการ Formulate Innovation System ซึ่งจะระบุเทคโนโลยี องค์ความรู้ กำลังคน ที่ต้องการ เพื่อสนับสนุนเป้าหมาย Net Zero หลังจากนั้น Identify Net Zero Innovation & Transformation และพัฒนาเครือข่ายนวัตกรรมลดก๊าซเรือนกระจก (Decarbonization Consortium) แผนที่นำทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม พัฒนากลไกการร่วมลงทุนด้านวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรม (Matching fund)

- **Green Campus การพัฒนาเครือข่ายมหาวิทยาลัยในบทบาท Service Provider** สนับสนุนการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของภาคส่วนต่างๆ โดยใช้ทรัพยากรของมหาวิทยาลัยในการลดก๊าซเรือนกระจกภายในมหาวิทยาลัย และการให้บริการ และ outreach สูงสังคมเพื่อบรรลุเป้าหมาย Net Zero Emission

3) แผนงาน/โครงการ สำคัญ

3.1) โครงการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

3.2) โครงการ Circular Economy

3.3) โครงการ Carbon Neutrality

3.2.4 แผนปฏิบัติการ เรื่อง นโยบายการอุดมศึกษาและพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูงรองรับการพัฒนาในอนาคต

1) เป้าหมาย และตัวชี้วัด

เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย
การมีฐานกำลังคนสมรรถนะสูง	สัดส่วนแรงงานทักษะสูง เพิ่มขึ้นเป็น 25% ในปี
เพียงพอรองรับการพัฒนาในอนาคต	2570 (ปี 2562 สัดส่วน 13.8%)

กำลังคนสมรรถนะสูงเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศท่ามกลางการแข่งขันเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของประเทศด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม อย่างไรก็ตาม กำลังคนสมรรถนะสูงในประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ. 2562 พบการรายงานเพียงร้อยละ 13.8 ซึ่งยังคงเป็นสัดส่วนที่ต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศที่พัฒนาแล้ว ดังนั้น การเตรียมฐานกำลังคนสมรรถนะสูงให้เพียงพอจึงเป็นประเด็นสำคัญที่จะช่วยสนับสนุนการพัฒนาประเทศในอนาคตให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเพื่อไปสู่เป้าหมายดังกล่าว สอวช. จึงได้กำหนดแนวทางเพิ่มสัดส่วนแรงงานทักษะสูงในระบบเป็นร้อยละ 25 ในปี พ.ศ. 2570

2) แนวทางการพัฒนา

2.1) พัฒนากำลังคนสมรรถนะสูงรองรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย สร้างแพลตฟอร์มบูรณาการนโยบายพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูงต่อการลงทุนภาคการผลิตและบริการ เพื่อเตรียมรองรับการลงทุนทั้งในและต่างประเทศ และขับเคลื่อนให้เกิดโปรแกรมต่อเนื่องไปยังสถาบันอุดมศึกษา หน่วยงานหรือ องค์กรที่มีภารกิจเกี่ยวข้อง

2.2) พลิกโฉมระบบการอุดมศึกษาให้ตอบโจทย์อนาคต ปรับบทบาทของสถาบันอุดมศึกษาให้ตอบโจทย์การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 แนวโน้มเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมในอนาคต การจัดการศึกษาด้วยกลไก Higher Education Sandbox เพื่อรองรับการสร้างกำลังคนสาขาใหม่ ๆ ได้อย่างรวดเร็ว ระบบสนับสนุนระบบสนับสนุนการพัฒนาเส้นทางอาชีพด้านนวัตกรรม (Professor of innovation) ระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Education)

3) แผนงาน/โครงการ สำคัญ

3.1) โครงการแพลตฟอร์มการบูรณาการนโยบายพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูงต่อการลงทุนภาคการผลิตและบริการ

3.2) โครงการออกแบบเชิงระบบการพัฒนาแพลตฟอร์ม Upskill / Reskill / New Skill (URN)

3.3) โครงการแพลตฟอร์มการใช้ประโยชน์กำลังคนที่มีศักยภาพสูงของประเทศ

3.4) โครงการ Higher Education Transformation

3.2.5 แผนปฏิบัติการ เรื่อง ปฏิรูประบบการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

การพัฒนาประเทศไทยให้เป็นประเทศที่เศรษฐกิจเติบโต สังคมก้าวหน้า ควบคู่ไปกับการรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลในระยะยาวตามนโยบายของรัฐบาลให้เกิดผลสัมฤทธิ์นั้น จำเป็นต้องพัฒนาการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม (อววน.) โดยวางกลไกสนับสนุนการขับเคลื่อนระบบ อววน. ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งรวมถึงการบริหารจัดการทรัพยากรด้านการเงินและบุคลากร และการพัฒนากระบวนการทำงานที่มุ่งไปสู่ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายการพัฒนาด้าน อววน. เพื่อให้เกิดความรับผิดชอบในระบบ (Accountability) ปรับกระบวนทัศน์ในการทำงาน (Paradigm) และส่งเสริมให้เกิดปัจจัยสนับสนุนในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนา อววน. (Enabling environment) โดยในปี 2566 เน้นการปฏิรูประบบ อววน. อย่างต่อเนื่องจากปีที่ผ่านมา ส่งเสริมให้แผนด้านการอุดมศึกษา และด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีทิศทางและดำเนินงานอย่างบูรณาการและมีเอกภาพ เพื่อให้ระบบการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมมีประสิทธิภาพสูง สามารถเป็นหัวรถจักรในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศเพื่อหลุดพ้นจากกับดักรายได้ปานกลาง

1) เป้าหมาย และตัวชี้วัด

เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย
การปฏิรูประบบการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	ปฏิรูประบบการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมให้มีประสิทธิภาพสูง สามารถเป็นหัวรถจักรในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศเพื่อหลุดพ้นจากกับดักรายได้ปานกลาง

2) แนวทางการพัฒนา

2.1) ระบบการจัดสรรและบริหารงบประมาณ ววน. และการติดตามการดำเนินงาน มีเป้าหมายให้เกิดการจัดสรรและบริหารงบประมาณในลักษณะเป็นก้อน (Block Grant) และต่อเนื่อง (Multi-year) และตอบโจทยการพัฒนาประเทศ

2.2) ระบบบริหารจัดการรูปแบบใหม่ มีเป้าหมายให้เกิดระบบ/กลไกการบริหารจัดการงานรูปแบบใหม่ที่ไม่ยึดติดกติกาเดิมและมุ่งตอบประสิทธิผลและผลกระทบเป็นสำคัญ

2.3) การปลดล็อกกฎหมาย กฎ ระเบียบ ให้เอื้อต่อการพัฒนา มีเป้าหมายให้มีระบบสนับสนุนการสร้างและพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมที่เป็นเครื่องมือขับเคลื่อนและพัฒนาภาคการผลิตและบริการ ชุมชน และสังคม โดยลดปัญหาอุปสรรค ข้อจำกัดของกฎ ระเบียบต่าง ๆ และส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งทุน ความรู้ เทคโนโลยี และตลาด รวมถึงให้แรงจูงใจและสิทธิประโยชน์ และส่งเสริมทักษะการบริหารจัดการและถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรม จากมหาวิทยาลัย สถาบันวิจัยไปยังภาคเอกชน

3) แผนงาน/โครงการ สำคัญ

3.1) โครงการเลขานุการสถานนโยบาย

3.2) โครงการระบบการจัดสรร บริหารงบประมาณด้าน ววน และการติดตามการดำเนินงาน

3.3) โครงการระบบบริหารจัดการของภาครัฐด้าน อววน.

3.4) โครงการการติดตามและประเมินผลทางนโยบายด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

3.5) โครงการพัฒนาและปรับปรุงกฎหมาย กฎ และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อววน.)

3.3 ประมาณการวงเงินงบประมาณรวม (2566 – 2570)

3.3.1 ประมาณการวงเงินงบประมาณทั้งหมด* 846.7098 ล้านบาท

แหล่งเงิน*				
เงินงบประมาณแผ่นดิน	เงินรายได้ของหน่วยงาน	เงินกู้		อื่นๆ
		ในประเทศ	ต่างประเทศ	
846.7098 ล้านบาท	-	-	-	-

3.3.2 ประมาณการวงเงินงบประมาณตามแผนปฏิบัติการ

แผนปฏิบัติการ	2566	2567	2568	2569	2570	วงเงินรวม
เงินงบประมาณแผ่นดิน	168.865	163.4793	167.3627	171.4013	175.6015	846.7098
เงินรายได้ขอหน่วยงาน	-	-	-	-	-	-
เงินกู้ในประเทศ	-	-	-	-	-	-
เงินต่างในประเทศ	-	-	-	-	-	-
อื่นๆ	-	-	-	-	-	-

หมายเหตุ : เป็นการประมาณการรายจ่ายล่วงหน้า ตามร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.

2566